

Страх перед робітниками.

Ще дуже багато з таких робітників, котрі не вірять в те, що робітничі організації може звалити теперішній лад. В те, в що не вірять ще багато робітників, повірили вже дивно американські капіталісти. Робітництво ще довго не з'єсть організоване, а капіталісти вже вперед вволяють в життя такі закони, які хочь сяк так продовжили би життєве теперішнього ладу, який забезпечує їм їх приватну продукційну власність.

Найбільші капіталісти з в Пол. Державах. Они там з найсильнішою економічною а з тим мають в своїх руках і політичну силу, та поведать все, як їм подобаєт ся. Та хочь найсильніші они, то рівночасно найбільше болять ся. Вайнінгтонська „Біла Палата“, той виборільний американський парламент укладає новий еміграційний закон, в яким з одна точка звернена просто проти свідомих своєї мети робітників.

Іменно той закон забороняє вступ до Пол. Держав тим людям, котрі з „прихильниками незаконного знищення власности“. Дехто каже, що се дотикаєт лиш злодіїв. Інші кажуть, що се звернене проти синдикатів, які проповідують безпосередню акцію і саботаж, себто лиш страйк і еживанз бомб. Кажуть, що закон з'вернений головно проти юні Аї-доблю-доблю (I.W.W. Промислові робітники світа) Але ані одні ані друге не з'влучною відповіддю. Боже в старім законі був заборонений вступ до держави всім тим, котрі поновнили збройну. Вже після старого закону злодії, — наколи хто знав про те, що они злодіи — були відставлювані тули, звідки прїїхали, отже не треба було вставляти такого неясного речення про: „прихильників незаконного нищення власности“. Новий закон міг ясно говорити про злодіїв і про зброднярів так, як говорив старий.

Але ту не йде о злодіїв, ту не йде о зброднярів, — ту йде о тих, котрі стоять на ґрунті соціалістичної науки знесеня приватної продукційної власности. Світ давно вже знає американських капіталістів. Они були зробили собі закон ніби то проти трестів, а вживають його проти робітничих організацій, проти страйкючих голодних робітників. В законі проти трестів було сказано, що дасть ся судам право переслідувати всі спілки, які запрожують еіобеді чоракши. Тоді, коли сей закон творив ся, цілий світ говорив, що ось ось пропадуть трести. А от ми видимо, що трести розвивають ся преспокійно, але зате суди переслідують з'організованих страйкарів, бо по думці судів, страйкюча організація з епілкою загрожують себто свободі порожня. І на підставі того закону арештують та судять всіх організаторів страйку і бесідників за страйком.

Чи-ж можна сподівати ся, щоби інакше було? Чи-ж можна думати, щоби капіталісти зробили закон проти себе? Лиш найвіш люди можуть думати про те. В се могли повірити лиш синдикатістичні юні Американської Федерації Праці і другі, які при минулих виборах підпирали демократичну партію. А тепер та демократична партія разом з демократом Вільсоном переводить закони проти робітників.

Після цього закону можна буде заврнути кожного з'організованого робітника, бо кожний з них з за знесенем продукційної власности, а се в очах „демократичних“ законодавців з „прихильник незаконного знищення власности“.

Не завадять спінути ще й сего, що закон забороняє право вступу до держави і тим, котрі не вміють писати і читати. Сю точку закону відчують головно галицькі, буковинські і російські емігранти. Аналіфабети хочь не-хочь будуть мусіти звертати ся до Канади, бо канадійським капіталістам таких робітників найбільше треба.

Зрозумій-же робітнику! Ти не віриш в те, щоби Ти міг зробити що будь капіталістам, а капіталіст, ворог Твоєї організації давно вже повірив в те, і вже завдалеґідь ладать собі оружя проти Тебе. Чи ще треба Тобі красивих доказів на те, що Ти можеш? Видиш, Ти голий, голодний, здасть ся Тобі безсилый, а все в Тобі з страшна сила, коли такі сильні капіталісти, які мають і гроші і військко на своїх услугах, болять ся Тебе. Ану попробуй раз своєї сили! Ану з'єднай ся в одну епілку з Твоїми товаришима долі — побачиш, що капіталістам і той закон не поможе. Бо закон зроблений людьми; його можна відробити — се від Тебе залежить!

Лист до рідного краю.

Шановний Товаришу Редакторе!

Наші всі канадійські часописи не виключаючи і „Роб. Нар.“ поміщують все листи з краю. Позволь мені раз обинувати звичай і написати лист до краю. Думаю, що такий лист буде інтересний не лиш нашим родивцям в ріднім краю, але і нашим канадійцям.

Дорогі Родимці!

Вже багато з Вас прїїжджало до Канади, іде нім я тут був, але віхто з Вас не сказав поправді, що таке Канада. Я хочь Вам змалювати зї в одним реченю. Канада, то з одна велика країна письменного аналіфабетизму, країна письменної темноти. Се чудно звучить, але так оно з. Я буду старав ся пояснити отту мою думку.

В Канаді з найбільше Англіків. Вей они письменні, се правда, але коли придивити ся їм, то они гірші письменних. Их не інтересує яка будь постонова думка, — ні, в них все знава то долар. І то так глибоко пріє в них інтерес долара, що здаєт ся тоби, що се не люди а двоногі живі долари ходять по улицах. В есторонного знаня в них нема, а коли з'яке, то дуже односторонне. Коли він з електротехнік, так електротехнік з ногами, з руками, з кістьми і т. д. а з ренітєю кругом дурак. Коли він бізнесмен, так вже бізнесмен такий, хочь докторат пошту йому з цього фаху, а поза тим він іґеограв хочь куди. В житю всі они дуже поверховні; гирно ніхтї ся, гарно вбрати ся, — чи довго снілять того не знаю, — здаєт ся долари не дають їм снати — заробити доларів, от і все. — Політкою они майже не інтересують ся, хіба стілько, о скілько она проносить їм долари. Але щоби думати над поведенем дорі до красиної госнодарки в державі, то про се і бесіди нема. Через те не здивуєт Вас і те, що про роботу парламенту в Отаві, з бо про легіслатурн в другнх провінціях Канади майже ніколи нігде не говорять ся. І не дивно буде й те, що ось деякі послідманітоської легіслатури виступають проти правительствна за те, що оно за скоро скликало манітоський парламент. Се я говорив шатгал про Англіків. А коли возьмемо саме англійське робітництво, то оно не ліпше від українського. Клясової свідомости у них майже нема а партійний соці. дем. рух дуже а дуже слабый, слабший від українського і то бгачто. Правда велика часть з них з'організована в юніях, але ті юнії ні не інтересують ся нічим. Кожний з них наєжить до юнії лиш тому, що юнія запевнює йому висшу плату. Дальше поза плату він не думає.

Другим народом, що до величини з України. Що се за нарід, то Ви знаєте. Перше всего, він зайшов сюди не з ідейности — се-ж ясне як шварц — а лиш за дла долара. Що між там народом з аналіфабети, те се також не нова іґегорія. Але вже що до безладя, яке може бути в яким будь народі, то вже між Українцями оно найбільше. Думаєт ся, де-хто, що коли у них а щось з десять ріжних газет, то они певно дуже культурний народ. Коби то ніхто не знав, що зрозуміти ні вч газети, то може би можна було так думати. А то понаїздило ріжних сватків, котрі не могли там дістати ся до якого жолоба, отже тут видають газети та підлізують ся ріжним капіталістичним клікам, щоби сяк-так прожити. Одні беруть гроші від реліґійних сект, як ось баптистів (Свідок Правди), претестеріанів (Ранок), методистів (Канадієць), католиків (Канадійський Русин), а другі перегають ся в підлізуваню ся до управительствених клік. Іменно ту з дві кліки. Одна зве себе консервативною, а друга ліберальною. Одна від другої не ріжнить ся ані на волос. І одні і другі з'ляокаями таких великих капіталістичних спілок, як ось Сініяр, Гудзон і другі. Се лиш „штрманів“ тих спілок. Одно ніби виріжнє їх, а іменно те, що консерватисти придержують ся принципі у мати в краю чисто англійські школи і не до того з виключенем науки реліґії, а ліберали з за школами (ніби) двомовними із допущенем науки реліґії, бо мовляк не можна терроризувати католиків. Хоть ті самі ліберати передше мали правліне в своїх руках, отже могли були перевести те, але що т. зв. консерватисти при виборах побяли їх, то они, щоби мати якийсь кліч, з за такими школами, бо тим можуть з'єднати собі неанглійців.

От через ті дві кліки з поділені в Українці. З люди, котрі спекулюють дістати ся до жолоба, і то при помочи фармерів. А що фармерам як раз прїїдали би ся дво-мовні школи, то они видають „Канадійського Фармера“ і влають лібералів, бо мовляк з лібералами може що впаде в рот. Они кинули би ся до консерватистів, бо ті мають правліне в своїх руках, але що-ж, коли фармерам дво-мовної школи треба, а без фармерів не поїдем.

Зате інші сватки, котрі не числять на фармерів а на міських Українців, ті просто з моста, не розглядаючи ся бгачто, вскочили на бік консерватистів, і відкають своєю „Канаду“.

О скілько тутейші газети з висловом думок тих людей, котрі читають їх, то зрозумієте з цього, що кілка з тих українських газет навіть не видають Українці а чужі люди, головно Англіка. До газет не видаваних Українцями а чужинцями належить „Канадійський Фармер“, „Канадієць“, „Свідок Правди“, „Канадійський Русин“ і „Канада“. При декотрих з них стоїть гурток наших людей оттак лиш про око, лиш як причени, як ось приміром при „Канаді“. Вже з цього зможете зміркувати, чи ті газети еісправді заступняють інтереси народу, чи ні, наколи они з видавані чужинцями, навіть не прихильними до нас людьми. Інші газети, хоть і видавані нашими людьми, мають грсневу піддержку від пануючих клік.

Лиш два малі гуртки якийсь не знають що властиво мають робити. Дихо то знає, що час покáže — думают они. І через те держать ся ніби безпартійности.

WINNIPEG YARD
Redwood & McKenzie St.
Phones St. John 1132 - 910

TRANSCONA YARD
Melrose & Kanata
Phone St. John 1507

Dominion Lumber & Fuel Co. Ltd.

WINNIPEG & TRANSCONA
ДОСТАВЛІ РІЖНОГО РОДА МАТЕРІЯЛУ ДЛЯ ВУДОВИ.

Маємо стало на складі лати, тонти, вікна, двірї і всяка викінїєтє вугур. Тверде дерево спеціально до викинування.

Всякого рода дерево, вуголь з'яєґідї маємо також на складі в Грітїкїні.

Позір! Позір!

Велика Випродаж

Починає ся 26. грудня на
533 Selkirk Ave.

Ми відкупили великий етак від Голсеїл, котрий збанкрутував. Через те продаємо все дуже тано грамфони, рекорди, золоті і срібні мужеські і дамські годинники, ланцюжки, перстені, кєтєтє і другі річи.

Грамфони і 6 рекордів по	\$ 5.00
самі рекорди один;	35ц.
золоті 14 проби годинники по	\$10.00
золоті перстені з чистого золота від	\$1.00

і другі річи як найтєньше можете дістати на Рїздвяні сєвта у Вашого країя

С. КОЧИН.
Користайте з нагоди!

Попробуйте а не пожалуйте.

Се нічого не буде коштувати. Нема ліпшого цасти для Вас як вложєтє грошиї в реальности. Сего року через недостачу грошей причинено розвії мієт, однак в мієті Мелвил Саск. побудовано будинків за 1 мільона доларів а до того закладають ся салдуїчі фабрики: паперу полотна і оліви. Тепер як раз для вас нагода заробити гроші. Не отїгаїтєсь з дня на день, бо відтак буде запізно.

Користайте з нагоди, котру ми тепер як раз прєдкладаєм. Ми щойно отворили один парк до продажі, котрий помірений на акри. В першїм дни по отвореню ми продали 29 акрів, з котрих бгачто закупили Русини; на жаданє кожний може дістати їх імена. Будьтє певні, що кожний долар вложєтї Вами в реальности в мієті Мелвил Саск. прїнесе Вам до року подвійно або і бгачше. Чому? Тому, що на другий рік мають будуватись новіше наведені фабрики, в котрих буде мати занятє около 1700 робітників. Тепер як раз пора для Вас купувати акри або лоти в мієті Мелвил, бо на другий рік ціни підуть в гору. Наші акри положєні близько Ґранд Трунґ панїа. Земля чорна і урожайна і з найкраснїм положєню. Лоти, коті ми продаємо, з в середнїї мієті і сухі, зацо гварантуємо. Цїна акрів і лотів від 150 доларів в гору. Десятю часть з гори а рєпта на сплати після угоди.

Прїходьтє або пишїть по блишї інформації а довідатєсь о всім точнїше.

Пишїть зараз до свого країя:

F. M. YUREMA,
Real Estate Agens, Commissioner for Oaths.
P. O. Box 208. Melville, Sask.

ОГОЛОШЕНЕ!

Отрим повідомляємо Українсько-Руську еуєтільність, що в Торонті відкрїлєсь Українсько-Руська кнїґарня „ПРОСВІТА“ в котрій можна дістатї ріжні кнїжки, краєві картки, газети а також гарні друковані листи з желєвнїми українцями цївїтїями.

Каталогї ісеєлаємо даром кожодому, хто прїшлє нам свою адресу.

Запам'ятайте собі добре сєй адрес:

„PROSVITA“
207 Yourk St. Toronto, Ont.
Canada

себ-то не рїшили ся, шї з „Український І вїтєльство з консервїтїю, а все і не кождік числї їх оргїюклїн до любих конїамїнїть ся, то певно бік. І не дивота. Прїєсе час від часу заїм будаків, то чим там доллар з.

Витяг
„Української со...
Робочі

- На жаданє товара станоїи статута заїстатї на місце теперїшнї статут мєз 143 ісклад, госнодарку права членів, і другі Позаяк статут за обїрїтїх рїлїґїїні прїанор, вїтворїтїклясових інтерєратївнїої злуки з самими інтерєса себе підпомагатє свїта бороти ся
- б) Ширити прєсвіїлузіям знаня і прїїмїків, а голоно беручи як іїдет демократїчнїу прї
- в) Релїґїїні перєко власности членів
- г) Неси моральну нам, в часї слабєлучаях згідно стутї.
- § 60. Члєни У. С
- а) одні, що хотїть лїєства, довгої м
- б) другі ті, що так
- § 61. Всї члєни б
- аку видає організац
- § 62. Члєни, кот
- платять і долар мї
- зайнїїої каси. Члєни
- тїть лиш 40 цєн, мї
- § 64. Кождїй члє
- в § 60 під а) має слїд
- в § 60 під а) має слїд
- гах відділу, з прєво
- 2. брати даром с
- 3. брати запомо
- а) в часї безробітї
- б) в часї хороби,
- в) в разї морєккої
- § 4. користатї із
- ганїзацією для добр
- 5. брати чинну
- тах, сходяїнах, вечє
- дужє для добра члє
- 6. користатї з б
- правом референдум
- § 65. Члєни з
- б), мають вичислен
- 5 і 0.
- § 109. Виплатит
- бував ся в салдуїчи
- Наколи члєн пл
- 6 місяцїв, то може
- 12
- 18
- 24
- бгачше ним дві роки
- § 117. Вицлєчує
- по 4 місячнїм належ
- .. 12
- .. 18
- .. 24
- .. ловнїм